

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliarvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno CCCCLII. ad annum CCCCLXXX.

Parisiis, 1644

Epistola XXII. Innocentii Papae I. Ad Episcopos Macedoniae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14918

Vnde (frater carissime) si eorum assertio fidem recipit veri, suscipiendos esse ambigere non debes, quos tamdiu ecclesias sibi creditas passus es retinere.

*EPISTOLA XXII.

INNOCENTII PAPÆ I.

AD EPISCOPOS MACEDONIÆ.

I. <i>Ut si sacerdos, vel quilibet ex clero, viduam uxorem duxerit, vel eiectam, suum perdat officium.</i>	V. <i>Quod hi qui a Bonoso heretico ordinati sunt, propterea sint recepti, ne scandalum remaneret ecclesia.</i>
II. <i>Ut si quis catechumenus habuerit uxorem, & defuncta ea post baptismum acceperit alteram, clericus esse non possit.</i>	VI. <i>Quod in ecclesia peccatum populi multum soleat remanere.</i>
III. <i>Quod non admittantur clerici ab hereticis ordinati.</i>	VII. <i>Quod surreptum fuerit apostolicæ sedis, & suam in melius sententiam commutarit, quando damnationem Photini rescidit.</i>
IV. <i>Quod in ordinationibus criminali vel vitia non bene credantur</i>	

Innocentius Ruso, Eusebio, Eustathio, Claudio, Maximiano, Eugenio, Gerontio, Ioanni, Polychronio, Sophronio, Flauiano, Hilario, Macedonio, Calicrati, Zosimo, Profuto, Nicetæ, Hermogeni, Vincentio, Asologo, Terentiano, Herodiano, & Martiano, & ceteris episcopis Macedonibus, & diaconibus, in Domino salutem.

MAGNA me gratulatio habuit, cum post tot discrimina totius (vt ita dixerim) mundi, Vitalis archidiaconus vestrarum portitor literarum, ex illis partibus ad nos vsque directus aduenit. Quem cum vidissemus, illico (vt oportebat) percontati de vestro statu sumus. Verum vbi reperimus, vos ex sententia degere, Domino Deo nostro vberes gratias retulimus, quod vos famulos suos, suisque altaribus seruietes, & in aduersis tuetur, & in prosperis gubernare dignatur. Qui cum tradidisset epistolas, eas præcepi illico recenseri, in quibus multa posita esse peruidi, quæ stuporem mentibus nostris inducerent, facerentque nos non modicum dubitare, vtrum aliter putaremus, an ita illa essent posita, quemadmodum personabant. Quæ cum sæpius repeti fecissem, aduerti, fedi apostolicæ, ad quam relatio, quasi ad caput ecclesiarum, missa cur-

rebat, aliquam fieri iniuriam, cuius adhuc in ambiguum sententia duceretur. Vnde, de quibus iam dudum scripsisse me memini, nunc iterare formam argumentis evidentioribus relationis vestræ geminata percontatio cōpellit.

I.

Eos qui viduas accepisse suggeruntur vxores, non solum clericos effectos agnoui, verum etiam vsque ad infulas summi sacerdotii peruenisse: quod contra legis esse præcepta, nullus ignorat. ^b Nam cum Moses legislator clamitet: *Sacerdos uxorem virginem accipiat*: ac ne in hoc præcepto aliquid putaretur ambiguum, addidit: *Non viduam, neque ciectam*: contra quod præceptum, diuina auctoritate subnixum, nulla defensio mandati alterius opponitur, nisi consuetudo vestra. Quæ (vt ipsi fatemini) ex ignorantia, & vt verecundius dicam, non ex apostolica traditione & ratione integra constituta est. Nos autem, omnesque per orientem occidentemque ecclesias, nouerit vestra dilectio, hæc penitus non admittere, nec ad vltimum ecclesiastici ordinis locum tales assumere, & si reperti fuerint, submouere.

II.

Deinde ponitur, non dici oportere bigamum, eum qui catechumenus habuerit atque amiserit vxorem, si post baptismum fuerit aliam sortitus, eamque primam videri, quæ nouo homini copulata sit: quia illud coniugium, per baptismi sacramentum, cum ceteris criminibus sit ablutum. Quod cum de vna vtique dicitur, certe si tres habuerit, in vetere positus homine, vxores, erit ei, quæ post baptismum quarta est, sic interpretantibus prima: virginis æque nomen accipiet, quæ quarto ducta est loco. Quis (oro) istud non videat contra apostoli esse præceptum, qui ait: *Vnius vxoris virum oportere fieri sacerdotem*? Sed obicitur, quod in baptismo totum, quidquid in vetere homine gestum est, sit solum. Dicite mihi, cum pace vestra loquor, crimina tantum dimittuntur in baptismo, an & illa quæ secundum legis præcepta ac Dei instituta complentur? Vxorem ducere, crimen est, an non est crimen? Si crimen est, ergo (præfata venia dixerim) erit auctor in culpa, qui vt crimina committerent, in paradiso, cum ipse eos iungeret, benedixit. Si vero non est crimen, quia quod

Concil. Tom. 4.

F ij

Deus iunxit, nefas sit crimen appellari, & Salomon addidit: *Etenim a Deo preparatur viro vxor*: quomodo creditur inter crimina esse dimissum, quod auctore Deo legitur consummatum? Quid de talium filiis percensetur?

28. quæst. 1.
Numquid non erunt. & in Decr. Iuo. lib. 6.
Numquid non erunt admittendi in hereditatis consortio, quia ex ea suscepti sunt, quæ ante baptismum fuit vxor? Eruntque appellandi vel naturales, vel spurii, quia non est legitimum matrimonium, nisi illud (vt vobis videtur) quod post baptismum assumitur. Ipse Dominus cum interrogaretur a Iudæis, si liceret dimittere vxorem,

Matth. 19.
atque exponeret fieri non debere, addidit: *Quod ergo Deus iunxit, homo non separet*. Ac ne de his locutus esse credatur, qui post baptismum sortiuntur, meminerint hoc & a Iudæis interrogatum, & Iudæis esse responsum. Quæro, & sollicitus quæro, si vna eademque sit vxor eius, qui ante catechumenus, postea fit fidelis, filiosque ex ea, cum esset catechumenus, suscepit, ac postea alios, cum fidelis: vtrum sint appellandi fratres, an non habeant postea, defuncto patre, erciscundæ hereditatis consortium, quibus filiorum nomen regeneratio spiritualis creditur abstulisse? Quod cum ita sentire atque iudicare absurdum est, quæ (malum) ratio est, hoc defendi, & vacua magis opinione iactari, quam aliqua auctoritate roborari, cum non possit inter peccata deputari, quod lex præcepit, & Deus iunxit? Numquid si quis catechumenus virtutibus studuerit, humilitatem secutus fuerit, patientiam tenuerit, eleemosynas fecerit, morti destinatus qualibet ratione eripuerit, adulteria exhorruerit, castitatem tenuerit; quæro, si hæc, cum fuerit factus fidelis, amittit, quia per baptismum totum, quod vetus homo gesserat, putatur auferri?

Act. 10.
Aspiciamus gentilem hominem Cornelium, orationibus atque eleemosynis vacantem, per reuelationem angelum, Petrumque ipsum vidisse. Numquid per baptismum hæc illi * ablata sunt, propter quæ baptismus ei videtur esse concessus? Si ita creditur, mihi credite, non modicum erratur: quia quidquid bene gestum fuerit, & secundum legis præcepta custoditum, non potest agenti deperire. Nuptiarum ergo copula, quia Dei mandato perficitur, non potest dici peccatum. Et quod peccatum non est, solui inter peccata, credi omnino non debet.

* ablata

Eritque integrum æstimare, aboleri non posse prioris nomen vxoris, cum non dimissum sit pro peccato, quia ex Dei sit voluntate completum.

III.

Ventum est ad tertiam quæstionem, quæ pro sui difficultate longiorem exigit disputationem. Cum nos dicamus, ab hæreticis ordinatos, vulneratum per illam manus impositionem habere caput, vbi vulnus infixum est, medicina est adhibenda, vt possit recipere sanitatem. Quæ sanitas post vulnus secuta, sine cicatrice esse non poterit: atque vbi pœnitentiæ remedium necessarium est, illic ordinationis honorem locum habere non posse decernimus. *Nam si* (vt legitur) *quod tetigerit immundus, immundum erit*: quomodo id ei tribuetur, quod munditia ac puritas consuevit accipere? Sed econtrario asseritur, eum, qui honorem amisit, honorem dare non posse: nec illum aliquid accepisse, quia nihil in dante erat quod ille posset accipere. Acquiescimus, & verum est. Certe qui quod non habuit dare non potuit, damnationem vtique, quam habuit, per prauam manus impositionem dedit: & qui particeps effectus est damnato, quomodo debeat honorem accipere, inuenire non possum.

IV.

At dicitur vera ac iusta legitimi sacerdotis benedictio auferre omne vitium quod a vitioso fuerat iniectum. Ergo si ita est, applicentur ad ordinationem sacrilegi, adulteri, atque omnium criminum rei, quia benedictione ordinationis crimina vel vitia putantur auferri. Nullus sit pœnitentiæ locus, quia id potest præstare ordinatio, quod longa satisfactio præstare consuevit. Nostræ vero lex est ecclesiæ, venientibus ab hæreticis, qui tamen illic baptizati sint, per manus impositionem laicam tantum tribuere communionem, nec ex his aliquem, in clericatus honorem velexiguum subrogare.

V.

At vero hi quia catholica fide ad hæresim transierunt, quos non aliter oportet nisi per pœnitentiam suscipi, apud vos non solum pœnitentiam non agunt, verum etiam honore cumulantur. Sed Anisi quondam fratris nostri, aliorumque consacerdotum summa deliberatio hæc fuit, vt

quos ^c Bonofus ordinauerat, ne cum eodem remanerent, ac fieret non mediocre scandalum, ordinati reciperentur.

1. quæst. 1.
Quod pro
necessitate.

Vicimus (vt opinor) ambigua. Iam ergo, quod pro remedio ac necessitate temporis statutum est, constat primitus non fuisse: ac fuisse regulas veteres, quas ab apostolis vel apostolicis viris traditas ecclesia Romana custodit, custodiendaq; mandat his qui eam audire consueuerunt. Sed

2. quæst. 1.
Quod pro
necessitate.

necessitas temporis id fieri magnopere postulabat. Ergo quod necessitas pro remedio inuenit, cessante necessitate, debet vtique cessare pariter quod vrgebat: quia aliud est ordo legitimus, alia vsurpatio, quam ad præfens fieri tempus impellit. Sed Canones apud Nicæam constituti, de Nouatianis fieri permiserunt. Prius ille Canon, a patribus institutus, ponendus est, vt possimus aduertere, vel

Can. 8. Ni-
cænæ Syn-
nodi.

quid, vel qualiter ab eisdem sensum sit vel præceptum. De his, inquit, qui nominant seipsos catharos, id est, mundos, & aliquando veniunt ad catholicam ecclesiam, placuit sanctæ & magnæ Synodo, vt accepta manus impositione, sic maneant in clero. Possum vero dicere, de solis hoc Nouatianis esse præceptum, nec ad aliarum hæresum clericos pertinere. Nam si vtique de omnibus ita definirent, addidissent, a Nouatianis, aliisque hæreticis reuertentes, debere in suum ordinem recipi. Quod ita esse, etiam illud maxime, quod de Paulianistis dictum est, poterit confirmare, a quibus venientes, etiam baptizari præcipiunt. Numquidnam, cum de Paulianistis iubent, omnes qui ab hæreticis reuertuntur erunt hoc exemplo baptizandi? Quod cum nullus audeat facere, de ipsis tantum esse præceptum, ratio ipsa demonstrat. Denique,

Act. 9.

baptizatos rite ab euangelista Philippo, Petrus & Ioannes sola manus impositione consummant. Illos vero, quos apostolus Paulus Ioannis baptismate baptizatos reperit, interrogauitque an Spiritum sanctum accepissent, fatentibus se, ne illud quidem nomen audisse; iussit eos baptizari. Videtis ergo, rite baptizatos, illo dono iterari non posse: & aliter, sola aqua lotos, baptizari in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti, necessarium peruideri. Ita & de Nouatianis tantum iussum esse, lucida manifesta

1. q. 1. Paulianiste in nomine.

tione perlegitur. Quod idcirco distinctum esse ipsis duabus hæresibus, ratio manifesta declarat: quia Paulianistæ

in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti minime baptizabant: & Nouatiani iisdem tremendis venerandisque nominibus baptizant: nec apud istos de vnitatis potestatis diuinæ, hoc est, Patris, & Filii, & Spiritus sancti, quaestio aliquando mota est: & ideo omnibus segregatis, hæc sola electa est, cui istud crederent concedendum, quia nihil in Patris & Filii & Spiritus sancti sacramento peccarent. Si quis vero de catholica ad hæresim transiens, aut fidelis, ab apostasia reuertens, & resipiscens redire voluerit; numquid eadem ratione poterit ad clerum admitti, cuius commissum non, nisi longa pœnitentia, poterit aboleri? nec post pœnitentiam clericum fieri ipsi Canones sua auctoritate permittunt. Vnde constat, qui de catholica ad Bonosum transferunt damnatum, atque se passi sunt, aut cupierunt, ab eodem ordinari; non oportuisse ordinationis ecclesiasticæ suscipere dignitatem, qui commune omnium ecclesiarum iudicium deserentes, suam peculiariter in Bonoso vanitatem sequendam esse duxerunt. Sed multos constat vim passos, atque inuitos, at-
1. q. 1. Constat multos vim.
tractos, repugnantesque ab eodem ordinatos. Dicat mihi, volo, quisquis hoc credit: si non post ordinationem Bonosi interfuit, cum conficeret sacramenta, si communioni eius participatus non est, si statim discedens de eius pessimo Conciliabulo, ad ecclesiam rediit, iste talis potest habere excusationis aliquem colorem. Ceterum alii qui vel post annum vel mensem ad ecclesiam redierunt, intelligimus eos qui in catholica nouerant se, propter vitia sua, non posse suscipere ordinationem, idcirco ad illum perrexisse, qui passim & sine vlla discussione ordinationes illicitas faciebat, credentes se posse per istam institutionem, in ecclesia catholica inuenire locum, de quo antea desperauerant. Nunc illud quod superest, interrogo: qui post mensem aut eo amplius rediit, cum se presbyterum a Bonoso confideret ordinatum, si non sacramenta confecit, si non populis distribuit, si non Missas secundum consuetudinem compleuit, quid de his censeatis, quaeso, promatis apertius. Ad summam certe, qui nihil a Bonoso acceperunt, rei sunt usurpatae dignitatis, qui conficiendorum sacramentorum sibi vendicauerunt auctoritatem, atque id se putauerunt esse,

quod de his nulla fuerat regulari ratione concessum.

VI.

1. quæst. 7.
Quoties a
populis.

Peruideat ergo dilectio vestra, hæcenus talia transisse, & aduertite, quod (vt dicitis) necessitas imperauit in pace iam ecclesias constitutas, non posse præsumere: sed vt sæpe accidit, quoties a populis aut a turba peccatur, quia in omnes propter multitudinem non potest vindicari, inultum solet transire, priora dimittenda dico Dei iudicio, & de reliquo maxima sollicitudine præcauendum.

VII.

35. q. 9. Ve-
niam nunc
ad maxi-
mum.

Veniam nunc ad maximum quasi quoddam thema Photinum, & quod mihi anxium est ac difficillimum, maiorum meorum reuoluam sententias. Fuerat de illo quoquo pacto (vt etiam ipsi commemorastis) aliquid vtique grauius constitutum. Verum quoniam id per rumorem falsum, vt asseritis, subreptum huic sedi & elicium per insidias demonstratis, quia res ad salutem rediit, veniam nos hanc intantum, vobis annitentibus, post condemnationem more apostolico subrogamus, tantisque vestris assertionibus, vobisque tam bonis, tam caris non dare consensum, omnibus rebus duris durius arbitramur. Pro vestra ergo approbatione, fratres carissimi, & sententia ac postulatione, episcopum Photinum habetote licitum ita constituere, vt deprecamini, & nostram in melius conuersam sententiam, labore vel testimonio vestro, compotes voti suscipite, atque Eustathium, a me sapissime comprobatum, nolite expectare, vt diaconii gratia expolietur. Sollicitos enim vos pro salute, libenter audio: contra caput etiam si faciendum sit, non libenter admitto. Cui manum porrigitis, vobiscum porrigo: cui porrigo, mecum porrigite. Hæc enim ad Corinthios apostolica est declarata benignitas, vt in vno spiritu ductam ac reductam sententiam, boni semper indifferenter sequantur. Nam fateor, hæc me primum res bene habet erga Eustathium diaconum, quod nec contra fidem vnquam quidquam locutus sit, nec loquentem admiserit, nec ad mortem crimen aliquod commisisse, vel iactatum vnquam vel fictum de eo recognouerim. Et qui in his saluus est, si quo pacto conuersationes amabiles non habet,

haben-

habendus est, vt minus pro tempore dilectus, non vt inimicus existimatus, diabolo in perpetuum mancipandus. Cognosco illum, inter illas simultates ac turbines contra multorum studia, non dico qualia, diuersa sensisse, & hinc cum res ac calamitates ipsæ emendatæ sint, adhuc Dizoniani & Cyriaci subdiaconorum non potuisse apud vos commendationem reuiuiscere. Compescite, quæso, ab illo prædictisque, quorumcumque videtis animos ac non iustas æmulationes, vt ipse apud nos integer, apud vos, cum suis reparatus, mereatur pacem, non fictam peruidens caritatem. Omnibus igitur vobis ac singulatim occurrat caritas, & vinculis, quæ nullis modis a Christo soluuntur, vobiscum pariter in perpetuum connexa, lætetur in Domino. Datum Idibus Decembris, Constantio viro clarissimo consule.

NOTÆ.

^a *Epistola ad episcopos.*] Hæc est illa epistola quam Innocentius reddidit ad Synodum Macedoniae prouincialem, ex qua pro confirmatione rerum gestarum, missa est legatio ad Innocentium papam, per Vitalem archidiaconum. De qua Synodo infra.

Locus epistolæ explicatur.

^b *Nam cum Moses legislator clamet.*] His verbis non vult dicere Innocentius nos legibus Iudaicis teneri, sed vult argumentari a simili, vel potius a minori ad maius, hoc modo: Tenebantur sacerdotes veteris testamenti, non ducere uxorem viduam: ergo multo magis conuenit, vt in sacerdotibus nouæ legis ecclesia requirat, ne propter excellentiam sacerdotii Christiani, viduarum mariti fuerint. Bellarm. lib. 4. de Romanis pont. cap. 10.

^c *Bonosus ordinauerat.*] De Bonoso eiusque hæresi vide notas Concil. Capuani supra.

EPISTOLA XXIII.

INNOCENTII PAPÆ I.

AD SYNODVM IN TOLETANA CIVITATE
constitutam.

I. De Hispanorum reprehensione, qui inordinate constituunt clericos.	IV. De commemoratione Nicæni Concilii, in quo supradicta prohibentur.
II. Vt caufidici, vel curiales, vel seculari militibus dediti, ad clericum non admittantur.	V. Quales eligendi sunt in ordine clericorum.
III. Vt quicumque tales ordinati fuerint, cum ordinatoribus suis deponantur.	VI. De eo qui ante baptismum uxorem habuit, & post baptismum etiam, vt clericus non fiat.

Concil. Tom. 4.

G